

Leven in angst

door Carla Bakboord

Het geweld lijkt maar niet op te houden. Dagelijks worden vrouwen, kinderen, mensen die zich aangetrokken voelen tot iemand van het eigen geslacht en zij die geen politieke of maatschappelijke zeggenschap hebben, slachtoffer van lichamelijk, psychisch, seksueel, financieel-economisch en politiek geweld. Individuen en groepen die machtsposities bekleden in zowel het private (de huiselijke kring) als het publieke domein (politiek, overheid, bedrijfsleven, religieuze organisaties etcetera), schromen er niet voor hun machtspositie en gezag te misbruiken. Hierdoor leven hun slachtoffers voortdurend in onzekerheid en angst.

Macht

Macht omschrijf ik als het vermogen om gedrag van anderen over wie jij macht hebt, te sturen. In principe heeft iedereen macht. Hoe machtig je bent, is afhankelijk van de situatie en van degene met wie jij jezelf vergelijkt. Ik vind het echter belangrijk hoe je macht aanwendt. Onderzoek laat zien dat veel mannen hun machtspositie binnen het gezin misbruiken. Want die mannen willen een bepaald gedrag sturen waarvan zij vinden dat dat de norm is. Eenieder die daarvan afwijkt krijgt pakslaag. Gelukkig zijn er miljoenen mannen die totaal anders omgaan met hun kinderen en partner.

Mannen bij wie het gezag en de macht thuis onderling verdeeld zijn. Die in overleg treden met hun partner en dit ook regelmatig met hun kinderen doen. Er zijn ook mannen die thuis de leidinggevende rol hebben en door het gezin of de partner beschouwd worden als de gezaghebbende en een machtspositie bekleden. Maar velen onder hen maken geen misbruik van deze positie. Juist omdat zij hun partner, ondanks hun verworven machtspositie, als gelijkwaardig beschouwen en macht eerder aanmerken als sturen maar wel in overleg met je huisgenoten. Al deze mannen kunnen als voorbeeld dienen voor zij die hun familie

en gezin dagelijks terroriseren en verwoesten. Ik heb al vaker geschreven over huiselijk geweld. En toch kan ik niet genoeg benadrukken dat er een ommekeer moet komen in ons denken over hoe om te gaan met machtsposities in relatie tot onze medemens. Of die nu familie gerelateerd zijn of niet. Ik zei al eerder dat macht afhankelijk is van de situatie. Je kunt thuis een machtspositie bekleden en tegelijkertijd op het werk of in je politieke organisatie slachtoffer zijn van het geweld van iemand die zijn of haar macht misbruikt. Daardoor vallen er ontslagen en leven velen vanwege hun financiële verplichtingen in economische onzekerheid. Veel politici en mannen en vrouwen op strategische posities misbruiken dagelijks hun macht.

Gelukkig zien we dat macht ook correct wordt aangewend. De Staat Suriname heeft zich zowel internationaal als nationaal gecommitteerd erop toe te zien dat de rechten van *al* zijn burgers worden nageleefd. En minister Jennifer van Dijk - Silos van Justitie en Politie heeft daar recentelijk gehoor aan gegeven. Zij heeft benadrukt dat ook de rechten van zij die zich aangetrokken voelen tot mensen van hetzelfde geslacht en van transgenders nageleefd dienen te worden. Dit zie ik als voorbeeld van hoe macht aangewend dient te worden.

Angst voor macht

Ik denk, ik heb daar geen cijfers van, dat de meerderheid van de samenleving zich weleens in een positie bevindt waarin hij of zij geen macht heeft en geweld wordt aangedaan. U weet dan als geen ander hoe het voelt en wat de ingrijpende gevolgen daarvan zijn. In 2010 heb ik in opdracht van UNFPA (het VN Bevolkingsfonds), onderzoek verricht onder 42 vrouwelijke slachtoffers van lichamelijk, psychisch en seksueel geweld door hun (ex) partner. Gedurende mijn onderzoeksperiode werd de helft mishandeld en de andere helft niet meer. Van de respondenten die nog werden mishandeld, werden negen door hun huidige partner

Foto / Henna Guicherit

Op een bijeenkomst georganiseerd door stg Moederhart i.s.m. WRC discussiëren vrouwen uit Nw Nickerie en de polders over hoe huiselijk geweld aan te pakken en te voorkomen.-.

en twaalf door hun ex-partner mishandeld. Heel vaak beseffen opsporings- en vervolgingsambtenaren, hulpverleners, parlementariërs en u als samenleving niet in wat voor een hel het slachtoffer leeft. En ook niet hoe belangrijk het is dat er sancties worden getroffen tegen de plegers om het geweld te stoppen zoals een beschermingsbevel opleggen. Om u bewust te maken, laat ik enkele vrouwen die hun pijnlijke ervaring met geweld met mij deelden, aan het woord.

‘Ik moest op het erf staan met een koolpot op mijn hoofd.’ ‘Ik had verplicht seks wel vier keer per dag en als ik weigerde kreeg ik klappen.’ ‘Mijn partner is drugsverslaafde. Hij had mij zodanig geslagen dat ik flauw was gevallen en mijn arm in het gips moest’. ‘Eén van mijn kinderen mocht geen onvoldoende krijgen. Mijn partner zonderde haar af van de andere kinderen. Dat werkte echt op mij in’. ‘Ik bracht mijn kinderen naar school. Mijn ex-man kwam op mij af om de autopapieren te nemen en bedreigde mij. Ik was echt geschrokken.’ ‘Ik heb vuistslagen gehad in mijn gezicht en hij heeft mij onder mijn buik geschopt.’ ‘Hij heeft mij verkracht.’ ‘Ik mocht nergens zonder hem gaan, mocht geen geld bij mij hebben, mocht mij niet opmaken en moest lange rokken aantrekken’. ‘Mijn man had een jonge vriendin en als ik wat zei dan sloeg hij mij’. ‘Ik werd geslagen en als ik mijn mening wilde geven over iets werd ik geslagen in bijzin van de burens en de kinderen’. ‘Ik werd steeds vastgebonden om seks te hebben, omdat mijn man vindt dat ik gek doe, maar ik kan niet van hem weggaan. De familie bemoeit zich niet met mijn zaken.’

‘Ik werd een keer in de ochtend wakker geshockt toen mijn man thuiskwam en vertelde hoe waardeloos ik ben en dat ik blij moest zijn met hem, want er zijn meerdere vrouwen die hem willen.’ ‘Hij had mij een stevige klap gegeven en een grote steen op mijn been gegooid. Ik heb er littekens aan overgehouden.’ ‘Ik mocht nergens gaan, werd opgesloten en kreeg een trap op mijn buik. Ik dacht dat ik nooit meer kinderen zou kunnen krijgen.’ ‘Mijn man beweerde dat ik een andere

man had en dat ik een hoer ben. Hij heeft mij toen flink uitgescholden en bedreigd. Hij had zijn moeder ook gebeld en zij heeft mij toen ook weer uitgescholden.’ ‘Ik ben een avond uitgegaan met vriendinnen, hij vond dat ik met andere mannen was uitgegaan. Hij heeft me klappen in mijn gezicht gegeven, ik moest gaan liggen, hij keek in mijn vagina en daarna heeft hij seks met mij bedreven. Echt ruw, het deed pijn en ik mocht niet gillen.’

Hulp zoeken was voor deze vrouwen bijna onmogelijk. Zij mochten van hun partner niet naar de dokter tenzij onder begeleiding van hem. De mogelijkheid om te vertellen op welke wijze zij mishandeld zijn, werd hun zo ontnomen. Zij waren bang voor de mishandeling en daarom gaven zij toe aan de eisen van hun partner die alle macht had om hun leven te bepalen en te terroriseren. Deze brute geweldservaringen hebben fysieke, psychische en emotionele invloed gehad op deze getergde vrouwen. Zij leidden enerzijds tot een voortdurende angst voor hun partner en lichamelijke klachten en anderzijds verhoogden deze ervaringen hun laag zelfbewustzijn.-.

Foto / laoneun.org

Zover hoeft het niet te komen!

door Henna Guicherit

Er gaat geen dag voorbij of we worden geconfronteerd met slachtoffers en daders van huiselijk geweld. Waarom tolereren wij daders van geweld in ons midden? Beseffen wij wel dat wij ze op deze manier aanmoedigen tot agressiever en gewelddadiger gedrag? Waarom maken wij slachtoffers niet duidelijk dat het leed hen aangedaan absoluut onacceptabel en strafbaar is? Zij hebben immers recht op hulp en bescherming. Er is een Wet Bestrijding Huiselijk Geweld die bescherming biedt. Maar dit is niet voldoende. Voorwaarde is dat er verandering komt in de houding van familie, burens, vrienden, gemeenteleden, collega's en ook hulpverleners. Want zij die lijden onder deze vorm van (chronisch) geweld worden door hen eerder ontmoedigd. Zij laten het maar al te vaak afweten als slachtoffers hen benaderen met hun urgente praktische, emotionele, juridische en financiële behoeften. Laten wij vooral beginnen om meisjes en jongens eenzelfde opvoeding te geven. Omdat ze gelijke rechten hebben en gelijkwaardig zijn. Dit is een eerste stap om huiselijk geweld te voorkomen.

Socialisatie

Er zijn helaas nog heel veel slachtoffers van huiselijk

selijk geweld die dringend hulp behoeven, maar geen hulp zoeken. Hoe groot het percentage is dat wel aangifte doet, of zich bij een andere eerste lijn aanmeldt voor behandeling en begeleiding, weten wij niet. Wat ik wel weet, is dat er verschillende factoren zijn die vrouwen eerder ontmoedigen dan aanmoedigen om hulp te zoeken en aangifte te doen. De belangrijkste factor is wel de wijze waarop vrouwen en mannen zijn gesocialiseerd. Velen zijn opgegroeid in een milieu waar het hen met de paplepel is ingegeven dat vrouwen ondergeschikt zijn aan mannen. Dat vrouwen er zijn om hun man te behagen, kinderen te baren en zorg te dragen voor alle huishoudelijke taken. Hun status wordt bepaald door hun man. Zonder hem zijn ze niks. Zij moeten de slechte behandeling door hun partner en ook zijn gewelddadig gedrag lijdelijk ondergaan. Het wordt hen ingeprent zich aan te passen. “Dit is je lot. Je moeder, grootmoeder en overgrootmoeder hebben toch ook hetzelfde lot ondergaan”, krijgen zij telkens weer te horen.

Voorals wanneer de familie het huwelijk als een ‘must’ en ook nog eens als ‘voor het leven’ beschouwt. Dan wordt impliciet meegegeven dat je niet van zo een man afkomt, wat hij jou ook aandoet. Zorg er dus vooral voor een goede en brave echtgenote te zijn. Dat ben je wanneer je voor hem kookt, hem en zijn familie nooit tegensprekt, hem alle besluiten voor jou laat nemen en hem de gelegenheid geeft seks met jou te hebben wanneer, hoe en hoe vaak hij dat wil. Dus wanneer hij het eten niet lekker vindt, je geen kip hebt klaargemaakt omdat hij jou daarvoor geen geld heeft gegeven, je geen zin in seks hebt, is hij gerechtigd jou te mishandelen. En dan heb je er zelf om gevraagd. Dus je bent niet alleen het slachtoffer, maar ook de schuldige. Vrouwen die zo gesocialiseerd zijn, zullen niet gemakkelijk aangifte doen. Mannen die zijn opgegroeid in een milieu van geweld tegen vrouwen zijn geneigd zich ook gewelddadig te gedragen. Ook wanneer zij als kind zelf slachtoffer van huiselijk geweld zijn geweest vinden zij dat ze geweld mogen gebruiken.

Recht op bescherming

Er is een Wet Bestrijding Huiselijk Geweld. Deze wet heeft een preventief karakter. Het is er op de eerste plaats om slachtoffers en potentiële slachtoffers van huiselijk geweld in een vroeg stadium bescherming te bieden. Om te voorkomen dat hen geweld wordt aangedaan. Dat dit geweld zich herhaalt en ergere vormen aan-

Foto / deccanchronicle.com

President Pedro Kuczynski en zijn vrouw gingen vorige maand met tienduizenden door de straten van Lima om te protesteren tegen het geweld tegen vrouwen en de moord op vrouwen in Peru.-.

neemt. Dus het hoeft niet zover te komen. Iedere burger, in het bijzonder iedere eerstelijns hulpverlener, zou de aard en werking van deze wet moeten kennen en ernaar handelen. Dat wil zeggen in gevallen van huiselijk geweld tot actie overgaan en ervoor zorg dragen dat het slachtoffer beschermd wordt. Vele gevallen van huiselijk geweld worden ook niet als zodanig herkend en blijven onzichtbaar. Er wordt geen aangifte gedaan en ook geen beschermingsbevel aangevraagd. Er wordt, vooral in gevallen van grof seksueel geweld, over gezwegen. Een beschermingsbevel biedt bescherming aan elk slachtoffer van geweld; vrouwen, mannen, kinderen en behoeftigen.

Het aanvragen van bescherming is een eenvoudige procedure. Er is geen advocaat voor nodig en er zijn ook geen kosten aan verbonden. Een slachtoffer kan zelf een verzoek tot bescherming invullen en afgeven bij de griffie van het Kantongerecht aan de Grote Combeweg 2. Maar ook een gezinslid, bloed- of aanverwant, een maatschappelijk werker, arts, opsporingsambtenaar of psycholoog om er enkelen te noemen. Na de zitting waarop het slachtoffer en de gedaagde (dader) moeten verschijnen besluit de rechter welke geboden en verboden aan de dader worden opgelegd. Zo kan het zijn dat hij wordt

gevonnist zich niet te bevinden in de echtelijke woning. Geen direct of indirect contact mag hebben met het slachtoffer. Wie denkt het beschermingsbevel te kunnen overtreden komt weer voor de rechter. Dat smeekbedes dan niet helpen, heeft een dader laatst ervaren. De kantonrechter vonnistte hem tot zes maanden cel. Een gewaarschuwde dader telt voor twee. Laat het niet zover komen.-.

Foto / diptiarts.net

De rubriek ‘Genderoptiek’ is één van de middelen van het Women's Rights Centre om gendergelijkheid en gendergelijkwaardigheid te bevorderen, vrouwenrechten te bepleiten en alle vormen van geweld tegen vrouwen uit te bannen. Deze pagina komt tot stand onder auspiciën van het Women's Rights Centre (WRC).

Vormgeving:
Erleyandro Karijodinomo

Redactie en samenstelling:
Carla Bakboord MSc. en Drs. Henna Guicherit
wrcsur@hotmail.com